

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

ДЕМОГРАФІЯ

спеціальність	054 соціологія	обов'язковість дисципліни	обов'язкова
освітня програма	соціологія	факультет	
освітній рівень	Перший (бакалаврський) рівень	кафедра	ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування» та соціально-гуманітарних дисциплін.

ВИКЛАДАЧ

Данченко Ірина Олексіївна

Вища освіта – спеціальність педагогіка/психологія

Науковий ступень – доктор педагогічних наук 13.00.07 – теорія та методика виховання.

Вчене звання – доцент, професор кафедри ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування» та соціально-гуманітарних дисциплін.

Досвід роботи – більше 13 років

Показники професійної активності з тематики курсу:

- Авторка монографії «Формування соціальної зрілості студентів закладів вищої освіти аграрного профілю», а також навчально-методичного посібника та більше 20 методичних вказівок для семінарських робіт, самостійної роботи та контролю знань здобувачів вищої освіти з курсу «Психологія та соціологія»;
- Міжнародний сертифікат науково-педагогічного стажування в Куявському університеті у Влоцлавеку (Республіка Польща) у період з 3 серпня по 11 вересня 2020 року на тему «Педагогічна та психологічна освіта як складова частина системи освіти України та країн ЄС» за фахом «Педагогічні та психологічні науки» в обсязі 6 кредитів (180 годин)
- Співавторка 5 тематичних публікацій;
- Учасниця наукових і методичних конференцій.

телефон	+38(095)5152272	електронна пошта	irinadanchenco@btu. kharkov.ua	дистанційна підтримка	Moodle Google Classroom
---------	-----------------	---------------------	-----------------------------------	--------------------------	-------------------------------

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	формування компетентностей для професійної діяльності за спеціальністю «Соціологія»
Формат	лекції, семінарські заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання, тестовий контроль, командна робота
Обсяг і форми контролю	4 кредитів ECTS (120 годин): 60 години лекцій, 30 годин – практичні заняття, 30 годин – самостійна робота, залік.; модульний контроль (2 модулі); підсумковий контроль – диференційований залік.
Вимоги викладача	Вчасна підготовка до семінарських занять, виконання практичних завдань, активність, командна робота
Умови зарахування	згідно з навчальним планом

ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ОСВІТИ І ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Компетенції	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері соціології, що передбачають застосування основних соціологічних теорій і методів та характеризуються комплексністю та невизначеністю умов	Програмні результати навчання	використовувати соціологічні знання, навички проведення соціологічного дослідження тощо для забезпечення управлінських рішень в організаціях, в тому числі в тому числі урядових, інституційних та інших установах, які займаються питаннями соціальної політики.
--------------------	--	--------------------------------------	---

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

Модуль 1. Теоретичні основи демографії

Лекція	Тема	Код	Короткий опис	Тип роботи	Вміст
Лекція 1.	Історія становлення демографії	СЗ 1	Історія становлення демографії	Самостійна робота	<p>Народонаселення – центральна категорія системи знань про народонаселення.</p> <p>Загальнометодологічні науки в системі знань про народонаселення – філософія та політична економія.</p> <p>Економіка народонаселення – складова системи знань про народонаселення.</p> <p>Джон Граунт – засновник демографії.</p> <p>Видатні вітчизняні вчені-демографи</p> <p>Основні етапи розвитку демографічних досліджень.</p> <p>Зарубіжні центри демографічних досліджень.</p> <p>Роль Організації Об'єднаних Націй у вирішенні демографічних проблем світу.</p> <p>Розвиток ідей потенційної демографії у працях українського демографа С. І. Пирожкова.</p> <p>Особливості застосування соціологічних методів у дослідженні демографічних процесів.</p>
Лекція 2	Демографія – як наука. Предмет демографії. Завдання демографії	СЗ 2	Демографія – як наука. Предмет демографії. Завдання демографії		
Лекція 3.	Методи дослідження у демографії. Спеціалізація всередині демографії	СЗ 3	Методи дослідження у демографії. Спеціалізація всередині демографії		
Лекція 4.	Джерела інформації про населення та демографічні процеси	СЗ 4	Джерела інформації про населення та демографічні процеси		
Лекція 5	Чисельність населення	СЗ 5	Чисельність населення		
Лекція 6	Шлюбна структура населення	СЗ 6	Шлюбна структура населення		
Лекція 7	Сімейна структура населення	СЗ 7	Сімейна структура населення		
Лекція 8	Сім'я та домогосподарство	СЗ 8	Сім'я та домогосподарство		
Лекція 9.	Загальні коефіцієнти природного руху населення	СЗ 9	Загальні коефіцієнти природного руху населення		
Лекція 10.	Народжуваність	СЗ 10	Поняття народжуваності і плідності Фактори народжуваності.		
Лекція 11.	Репродуктивна поведінка	СЗ 11	Репродуктивна поведінка Показники народжуваності Динаміка народжуваності в Україні		
Лекція 12	Відтворення населення: поняття і сутність	СЗ 12	Шлюб як демографічна категорія Припинення шлюбу Показники шлюбності і припинення шлюбу Шлюбність в Україні		

Лекція 13	Розлучуваність	СЗ 13	Розлучуваність як демографічна проблема	Структура життєвого потенціалу населення.
Лекція 14	Демографічна типологія сімей за кількістю народжених дітей	СЗ 14	Відтворення населення: поняття і сутність Показники відтворення Математичні моделі населення	
Лекція 15	Історія досліджень факторів народжуваності	СЗ 15	Дослідження факторів народжуваності: історичний та соціальний аспект	
Модуль 2. Прикладні аспекти демографії				
Лекція 16.	Теорія демографічного переходу та інтерпретація диференціальної народжуваності	СЗ 16	Теорія демографічного переходу та інтерпретація диференціальної народжуваності	Самостійна робота Роль функціональних демографічних прогнозів у плануванні соціально економічного розвитку. Прогнози чисельності населення України та світу на період до 2050 р. Основні методи демографічного прогнозування та особливості їх застосування. Зміни в шлюбності та їх вплив на народжуваність. Чинники та мотиви демографічної поведінки Демографічні передумови розвитку трудового потенціалу. Демографічні аспекти зайнятості. Практичне значення дослідження взаємозв'язків демографічних та соціально-економічних процесів. Концепція демографічного розвитку України. Демографічна політика в сучасному світі. Міграції як просторова самоорганізація населення
Лекція 17.	Демографічні та соціальні наслідки тривалого збереження масової малодітності суспільства	СЗ 17	Демографічні та соціальні наслідки тривалого збереження масової малодітності суспільства	
Лекція 18.	Соціальна та демографічна політики: взаємозв'язок та відмінності цілей	СЗ 18	Соціальна та демографічна політики: взаємозв'язок та відмінності цілей	
Лекція 19.	Смертність, середня очікувана тривалість життя	СЗ 19	Смертність, середня очікувана тривалість життя	
Лекція 20.	Природне зростання та відтворення населення	СЗ 20	Природне зростання та відтворення населення	
Лекція 21.	Міграція	СЗ 21	Міграція	
Лекція 22.	Розселення населення та урбанізація	СЗ 22	Розселення населення та урбанізація	
Лекція 23.	Спосіб і якість життя населення	СЗ 23	Спосіб і якість життя населення	
Лекція 24.	Умови життя і соціальне обслуговування населення	СЗ 24	Умови життя і соціальне обслуговування населення	
Лекція 25.	Демографічне прогнозування	СЗ 25	Демографічне прогнозування	
Лекція 26.	Демографічна статистика	СЗ 26	Демографічна статистика	
Лекція 27.	Сучасна демографічна ситуація в Україні та світі	СЗ 27	Сучасна демографічна ситуація в Україні та світі	
Лекція 28.	Демографія Європи, молодь та різноманітність	СЗ 28	Демографія Європи, молодь та різноманітність	
Лекція 29.	Вплив демографічного фактору на розвиток соціальної інфраструктури в Україні	СЗ 29	Вплив демографічного фактору на розвиток соціальної інфраструктури в Україні	
Лекція 30.	Регіональні аспекти розвитку продуктивних сил України	СЗ 30	Регіональні аспекти розвитку продуктивних сил України	

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Література

1. Данченко І.О., Тюріна В.О. Формування професійної суб'єктності студентів в процесі професійної підготовки у закладах вищої освіти The process and dynamics of the scientific path: collection of scientific papers «SCIENTIA» with Proceedings of the I International Scientific and Theoretical Conference (Vol. 2), February 26, 2021. Athens, Hellenic Republic: European Scientific Platform. С. 76 – 79.
2. Данченко І.О., Тюріна В.О. Врахування особливостей кліпового мислення в процесі здійснення професійної підготовки студентів у закладах вищої освіти Theoretical and practical scientific achievements: research and results of their implementation: collection of scientific papers «SCIENTIA» with Proceedings of the I International Scientific and Theoretical Conference (Vol. 3), February 12, 2021. Pisa, Italian Republic: NGO European Scientific Platform, с. 117 -120.
3. Данченко, І. О. (2020). Організаційно-педагогічні умови забезпечення інклюзії осіб з особливими-освітніми потребами в освітній процес закладів вищої освіти. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи, вип. 73, с.58 – 69.
4. Данченко, І. О. (2017). Формування соціального інтелекту як складової особистісного компоненту соціальної зрілості студентів вищих аграрних навчальних закладів. Інтернаука, 4 (36), 73-78.
5. Данченко, І. О. (2018). Організаційно-педагогічні умови формування соціальної зрілості студентів вищих аграрних навчальних закладів. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи, 61, 261-269.
6. Данченко, І.О., В.О. Тюріна, І.І. Полубоярина. (2019). Формування соціальної зрілості студентів закладів вищої освіти / І.О. Данченко, В.О. Тюріна, І.І. Полубоярина // European humanities studies: state and society / europejskie studia humanistyczne: Państwo i Społeczeństwo. – Issue 2, - (Poland - Ukraine), 125 - 147.

Методичне забезпечення

1. Демографія: навчально-методичний посібник для студентів спеціальності 054 соціологія / І.О. Данченко, Н.І. Моїсєєва. – Харків: ДБТУ, 2021. – 292 с.
2. Демографія: курс лекцій для студентів спеціальності 054 соціологія / ДБТУ ; уклад. І.О. Данченко. – Харків, 2021. – 130 с.
3. Демографія: методичні вказівки для самостійного вивчення дисципліни для студентів спеціальності 054 соціологія / ДБТУ ; уклад. І.О. Данченко, Н.І. Моїсєєва. – Харків, 2021. – 40 с
4. Демографія: методичні вказівки для проведення семінарських занять для студентів спеціальності 054 соціологія / ДБТУ ; уклад. І.О. Данченко. – Харків, 2021. – 36 с.
5. Демографія: тестові завдання для перевірки знань здобувачів студентів спеціальності 054 соціологія ДБТУ ; уклад. І.О. Данченко, Н.І. Моїсєєва. – Харків, 2021. – 36 с.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

СИСТЕМА		БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумкове оцінювання	100 бальна ECTS (стандартна)	до 50	50% від усередненої оцінки за модулі
		до 50	підсумкове тестування
Модульне оцінювання	100 бальна сумарна	до 50	відповіді на тестові питання
		до 20	усні відповіді на лабораторно-практичних заняттях
		до 30	результат засвоєння блоку самостійної роботи

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.